

ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

ΤΜΗΜΑ VII

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του στις 24 Απριλίου 2018 με την ακόλουθη σύνθεση: Άννα Λιγωμένου, Αντιπρόεδρος, Πρόεδρος του VII Τμήματος, Δημήτριος Τσακανίκας και Ευφροσύνη Παπαθεοδώρου, Σύμβουλοι, Ιωάννα Ευθυμιάδου και Λήδα Χαραλαμπίδου (εισηγήτρια), Πάρεδροι, που μετέχουν με συμβουλευτική ψήφο.

Γενικός Επίτροπος Επικρατείας: Παραστάθηκε ο Επίτροπος Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο Αντώνιος Νικητάκης, ως νόμιμος αναπληρωτής της Γενικής Επιτρόπου Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο, η οποία είχε κώλυμα.

Γραμματέας: Ιωάννης Αθανασόπουλος, Γραμματέας του VII Τμήματος.

Για να δικάσει την από 26.6.2015 έφεση (ημερομηνία κατάθεσης στην Υπηρεσία Επιτρόπου του ΕΣ στο Υ... Μ... Θ...) με αρ. πρωτ. κατάθεσης 44451/30.6.2016 και Α.Β.Δ. 2133/2015, του Β... Π... του Ν..., κατοίκου ... (οδός Φ..., αριθ. ..), ο οποίος παραστάθηκε διά της πληρεξούσιας δικηγόρου του, Παρασκευής Αγαλίδου (Α.Μ. Δ.Σ.Α. 15053),

Κατά :α) του Ελληνικού Δημοσίου, νομίμως εκπροσωπούμενου από τον Υπουργό Οικονομικών, ο οποίος παραστάθηκε δια του Παρέδρου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, Παναγιώτη Λαμπρόπουλου και **β)** του Δήμου ..., ο οποίος παραστάθηκε δια του πληρεξουσίου δικηγόρου του, Δημητρίου Στράνη (Α.Μ. Δ.Σ.Α. 11856).

Και κατά της .../27.4.2015 απόφασης καταλογισμού του Οικονομικού Επιθεωρητή της Διεύθυνσης Έκτακτων και Ειδικών Ελέγχων - Περιφερειακό Γραφείο Θ... του Υπουργείου Οικονομικών (1η Πράξη καταλογισμού).

Κατά τη συζήτηση που ακολούθησε, το Δικαστήριο άκουσε:

Την πληρεξούσια δικηγόρο του εκκαλούντος, η οποία ζήτησε την παραδοχή της έφεσης.

Τον εκπρόσωπο του Ελληνικού Δημοσίου, ο οποίος ζήτησε την απόρριψη της έφεσης.

Τον πληρεξούσιο δικηγόρο του Δήμου ..., ο οποίος ζήτησε ομοίως την απόρριψη της έφεσης και

Τον Επίτροπο Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο, ο οποίος πρότεινε τη μερική παραδοχή της έφεσης.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση, το Δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη σε αίθουσα του Δικαστηρίου.

**Αφού μελέτησε τη δικογραφία,
Σκέφτηκε σύμφωνα με τον νόμο και
Αποφάσισε τα ακόλουθα:**

I. Για την άσκηση της υπό κρίση έφεσης έχει καταβληθεί το νόμιμο παράβολο (βλ. ηλεκτρονικό παράβολο, με κωδικό 204528990958 0702 0049).

II. Με την κρινόμενη έφεση, όπως αυτή συμπληρώνεται με το από 4.5.2018 νομίμως κατατεθέν υπόμνημα ζητείται, παραδεκτός, η ακύρωση της .../27.4.2015 απόφασης καταλογισμού του Οικονομικού Επιθεωρητή της Διεύθυνσης Έκτακτων και Ειδικών Ελέγχων - Περιφερειακό Γραφείο ... του Υπουργείου Οικονομικών, κατά το μέρος αυτής με το οποίο καταλογίστηκε ο εκκαλών, με την ιδιότητα του Δημάρχου ..., υπέρ του Δήμου αυτού, αλληλεγγύως και εις ολόκληρον με άλλα πρόσωπα με το ποσό των 96.648,03 ευρώ, που φέρεται να αντιστοιχεί σε έλλειμμα στη διαχείριση του

Δήμου ..., κατά το οικονομικό έτος 2000, πλέον προσαυξήσεων ποσού 192.332,20 ευρώ, ήτοι συνολικού ποσού 288.971,23 ευρώ (βλ. την επισυναπτόμενη στην προσβαλλόμενη απόφαση 1η Πράξη καταλογισμού).

III. Από τις διατάξεις των άρθρων 98 παρ. 1 του Συντάγματος καθώς και των άρθρων 1 παρ. 1, 22, 28, 38 παρ. 1,3 και 4, 42, 44, 46, 47, 48, 50, 51 και 80 του ν. 4129/2013 «Κύρωση του Κώδικα Νόμων για το Ελεγκτικό Συνέδριο» (Α' 52), προκύπτει ότι το Ελεγκτικό Συνέδριο, ως Ανώτατο Δικαστήριο ανεξάρτητο από κάθε αρχή, εκδικάζει τα ένδικα μέσα και ένδικα βοηθήματα από διαφορές σχετικές με τον έλεγχο των λογαριασμών των δημοσίων υπολόγων αλλά και ασκεί, κατά συνταγματική επιταγή, τον κατασταλτικό έλεγχο των λογαριασμών των δημοσίων υπολόγων, που είναι αυτοτελής και ανεξάρτητος από τον παράλληλο έλεγχο που ασκείται στις ίδιες διαχειρίσεις από άλλα δημόσια όργανα, τα οποία πάντως, οφείλουν, μετά το πέρας κάθε διενεργούμενου από αυτά ελέγχου, να υποβάλουν τα διαχειριστικά στοιχεία και το πόρισμά τους στο Ελεγκτικό Συνέδριο (ανωτ. άρθρο 42). Κατά τον κατασταλτικό δε έλεγχο των υποβαλλόμενων στον αρμόδιο Επίτροπο του Ελεγκτικού Συνεδρίου (στο παρελθόν στο αρμόδιο Κλιμάκιο του ΕΣ) λογαριασμών, μεταξύ άλλων και των δήμων, αυτός αποφαινεται περί της ορθότητας ή μη αυτών και κηρύσσει με πράξη του ως ορθώς έχοντες τους σχετικούς λογαριασμούς ή καταλογίζει τον υπόλογο με το διαπιστωθέν έλλειμμα (άρθρο 46). Κατά της σχετικής πράξης του Επιτρόπου επιτρέπεται η άσκηση των περιοριστικά προβλεπόμενων από τα άρθρα 48 και 80 του ως άνω ν. 4129/2013 ενδίκων μέσων και βοηθημάτων της αίτησης αναθεώρησης και της έφεσης, από τα δικαιούμενα προς τούτο πρόσωπα και με τις διαγραφόμενες στις εν λόγω διατάξεις προϋποθέσεις, ή η οίκοθεν αναθεώρηση ή ανάκληση αυτής. Συνεπώς από τη χρονική στιγμή που οι λογαριασμοί των δημοσίων υπολόγων περιήλθαν στον αρμόδιο Επίτροπο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, και αυτός, μετά από σχετικό έλεγχο προχώρησε στην έκδοση πράξης του με την οποία, αφού καταλόγισε το διαπιστωθέν από αυτόν έλλειμμα, κήρυξε κατά τα λοιπά ως ορθώς έχοντες τους λογαριασμούς της διαχείρισης αυτής, τα λοιπά όργανα ελέγχου διαχειρίσεων, επιλαμβανόμενα σχετικού ελέγχου και εφόσον διαπιστώσουν, κατά την κρίση τους, την ύπαρξη επιπλέον ελλείμματος, δεν δύνανται να προβούν ευθέως στον καταλογισμό του, αλλά οφείλουν τα όποια αντίθετα ευρήματα, καθώς και το πόρισμα του ελέγχου τους, να τα υποβάλλουν ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου, προκειμένου να κριθεί αν συντρέχει περίπτωση οίκοθεν αναθεώρησης ή ανάκλησής της ως άνω πράξης, με την οποία κηρύχθηκαν, κατά τα λοιπά, ως ορθώς έχοντες οι λογαριασμοί, χωρίς να επιτρέπεται να ανατραπούν τα αποτελέσματά της με διοικητικό καταλογισμό (βλ. Αποφ. Ελ. Συν. Ολομ. 778/ 1987, I Τμ. 1070/1990, 942/2015, IV Τμ. 412 και 1256/2005, 1768/2012, V Τμ. 3817/2013, πρβλ. Πρακτικά της 27ης Γεν. Συν. της Ολομ. Ελ. Συν./27.7.1978).

IV. Στην υπό κρίση υπόθεση, από τα στοιχεία του φακέλου προκύπτουν τα εξής:

A. Στο πλαίσιο έκτακτου κατασταλτικού διαχειριστικού ελέγχου αναφορικά με τις ασφαλιστικές εισφορές και κρατήσεις υπέρ του Δημοσίου και λοιπών φορέων, με την .../2012 πράξη του Επιτρόπου του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ως Προϊσταμένου της Ομάδας Ελέγχου της διαχείρισης του Δήμου ... οικονομικού έτους 2000, καταλογίστηκε σε βάρος του εκκαλούντος, αλληλεγγύως και ολόκληρον με τα λοιπά πρόσωπα που αναφέρονται σε αυτήν, το ποσό των 4.037.917,72 ευρώ, που συνιστά και το διαπιστωθέν σε βάρος του, σύμφωνα με την πράξη αυτή, έλλειμμα του Δήμου Στο ως άνω ποσό δεν περιλαμβάνεται έλλειμμα, που να προέκυψε από πληρωμές βάσει ειδικών εντολών πληρωμής. Επιπλέον, με την .../2006 Πράξη του Β' Κλιμακίου, ύστερα από τη διενέργεια δειγματοληπτικού ελέγχου είχαν κηρυχθεί ως ορθώς έχοντες οι λογαριασμοί της διαχείρισης του ως άνω Δήμου, για το οικονομικό έτος 2000.

Β. Κατόπιν διενέργειας διαχειριστικού ελέγχου στον Δήμο ... από τον Οικονομικό Επιθεωρητή του Υπουργείου Οικονομικών, Α... Σ..., για την περίοδο των ετών 1998 έως και 2007, συντάχθηκε η ΕΜΠ .../10.6.2014 πορισματική έκθεση, σύμφωνα με την οποία το έλλειμμα του Δήμου για το έτος 2000, βάσει ειδικών εντολών, για τις οποίες δεν προσκομίστηκαν τα προβλεπόμενα δικαιολογητικά δαπανών και τα αντίστοιχα χρηματικά εντάλματα, έχει ως εξής:

Πίνακας VII - 2000

A/ A	Αριθμοί πρωτ. ΕΕΠ	Ημερομηνία Έκδοσης ΕΕΠ	Ποσό για πληρωμή δραχμές	Ποσό που πληρώθη κε δραχμές	Ημερομηνία πληρωμής	Ποσό που δεν ενταλματοποιήθη κε δραχμές
1.	31 32	17/1/2000	5.000.000	5.000.000	17/1/2000	5.000.000
2.	468 469	10/5/2000	320.000	320.000	9/5/2000	320.000
3.	472 473	10/5/2000	3.000.000	3.000.000	11/5/2000	2.000.000
4.	621 622	7/6/2000	440.000	440.000	8/6/2000	440.000
5.	1011 1012	9/8/2000	5.000.000	5.000.000	10/8/2000	5.000.000
6.	1198 1199	26/9/2000	500.000	500.000	26/9/2000	312.750
7.	1233 1234	2/10/2000	420.000	420.000	3/10/2000	420.000
8.	1324 1325	11/10/2000	1.700.000	1.700.000	12/10/2000	1.700.000
9.	1365 1366	19/10/2000	10.000.000	10.000.000	19/10/2000	10.000.000
10.	1489 1490	20/12/2000	1.000.000	1.000.000	20/12/2000	1.000.000
11.	1642 1643	20/12/2000	5.000.000	5.000.000	20/12/2000	5.000.000
12.	1656 1657	27/12/2000	2.500.000	2.500.000	27/12/2000	1.740.072
ΣΥΝΟΛΟ :			34.880.000	34.880.000		32.932.822

Συνακόλουθα, απεστάλη στον εκκαλούντα η .../14.4.2015 πρόσκληση καταβολής ποσού στην οποία αναφορικά με τις ανωτέρω διαπιστώσεις για το έτος 2000, αναφέρονται, επί λέξει, τα εξής: «Για το διαπιστωθέν έλλειμμα ποσού 32.932.822 δρχ. ή 96.648,05 ευρώ ... το έτος 2000 λόγω των επίμαχων ειδικών εντολών ... ευθύνεστε εις ολόκληρο. (...) στην υπ' αριθ. .../2006 Πράξη ... του Β' Κλιμακίου...καμία αναφορά δεν γίνεται στις επίμαχες ειδικές εντολές... στην υπ' αριθμ. .../2012 καταλογιστική πράξη του Επιτρόπου ... δεν τίθεται ζήτημα ειδικών εντολών ... προφανώς γιατί δεν απετέλεσαν αντικείμενο της ομάδας ελέγχου». Τέλος και αφού παρήλθε άπρακτη η προθεσμία των 48 ωρών από την επίδοση της ως άνω πρόσκλησης, ο ως άνω Οικονομικός Επιθεωρητής εξέδωσε την προσβαλλόμενη πράξη, με την οποία καταλογίστηκε ο εκκαλών με το συνολικό ποσό των 288.971,23 ευρώ (κεφάλαιο 96.648,03 ευρώ, πλέον προσαυξήσεων ποσού 192.332,20 ευρώ) για την κάλυψη ελλείμματος έτους 2000.

V. Ήδη με την έφεση του εκκαλούντος προβάλλεται ότι η προσβαλλόμενη πρέπει να ακυρωθεί λόγω αναρμοδιότητας του εκδόντος αυτήν οργάνου και τούτο, διότι για τη διαχείριση του κρίσιμου οικονομικού έτους 2000, η Ομάδα Ελέγχου του Ελεγκτικού Συνεδρίου έχει ήδη εκδώσει την .../2012 καταλογιστική πράξη, με την οποία προσδιόρισε το έλλειμμα του έτους αυτού, ενώ με την .../2006 Πράξη του Β' Κλιμακίου είχαν κηρυχθεί ως ορθώς έχοντες οι λογαριασμοί της διαχείρισης του ως άνω Δήμου, για το οικονομικό έτος 2000. Συνεπώς, σύμφωνα με τον εκκαλούντα, από τη στιγμή που οι λογαριασμοί του Δήμου ... περιήλθαν στο Ελεγκτικό Συνέδριο, τα λοιπά όργανα ελέγχου δεν δύναται να προβούν στον καταλογισμό τυχόν διαπιστούμενων ελλειμμάτων. Επομένως, σύμφωνα με όσα αναπτύχθηκαν στη μείζονα σκέψη της παρούσας, αναρμοδίως ο Οικονομικός Επιθεωρητής προέβη στην έκδοση της προσβαλλόμενης πράξης για τον καταλογισμό επιπλέον ελλείμματος, καθόσον τα αποτελέσματα του κατασταλτικού ελέγχου που διενήργησε το Ελεγκτικό Συνέδριο (η κήρυξη αρχικά των λογαριασμών του έτους 2000, ως ορθώς εχόντων με την .../2006 Πράξη και η επιγενόμενη διαπίστωση ελλείμματος με την έκδοση της .../2012 καταλογιστικής πράξης του Επιτρόπου του Ελεγκτικού Συνεδρίου, με την οποία προσδιορίστηκε το έλλειμμα του έτους 2000) δεν επιτρέπεται να ανατραπούν με διοικητικό καταλογισμό από τον Οικονομικό Επιθεωρητή, αλλά, στο μέτρο που προέκυψαν αντίθετα ευρήματα που ανατρέπουν τις εν λόγω κρίσεις, αυτά θα έπρεπε να τεθούν υπόψη του Ελεγκτικού Συνεδρίου, προκειμένου να κριθεί αν συντρέχει περίπτωση οίκοθεν αναθεώρησης ή ανάκλησης των ως άνω πράξεων. Επομένως η προσβαλλόμενη καταλογιστική απόφαση είναι νομικώς πλημμελής και ακυρωτέα. Γενομένου δε δεκτού ως βάσιμου του λόγου αυτού έφεσης, παρέλκει η εξέταση των λοιπών.

VI. Κατ' ακολουθία αυτών, πρέπει η κρινόμενη έφεση να γίνει δεκτή, να ακυρωθεί η προσβαλλόμενη καταλογιστική απόφαση και να διαταχθεί η επιστροφή του κατατεθέντος παραβόλου στον εκκαλούντα. Τέλος το Δημόσιο και ο Δήμος ... πρέπει, κατ' εκτίμηση των περιστάσεων, να απαλλαγούν από τη δικαστική δαπάνη του εκκαλούντος [βλ. άρθρο 275 παρ. 1 εδ. τελευταίο του κυρωθέντος με το άρθρο πρώτο του ν. 2717/1997 «Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας» (Α' 97), που, κατ' άρθρο 123 του π.δ/τος 1225/1981 (Α' 304), όπως ισχύει μετά την τροποποίησή του με το άρθρο 12 παρ. 2 του ν. 3472/2006 (Α' 135), εφαρμόζεται αναλόγως και στην παρούσα δίκη].

Για τους λόγους αυτούς

Δέχεται την έφεση.

Ακυρώνει την .../27.4.2015 καταλογιστική απόφαση του Οικονομικού Επιθεωρητή της Διεύθυνσης Έκτακτων και Ειδικών Ελέγχων - Περιφερειακό Γραφείο ... του Υπουργείου Οικονομικών, όσον αφορά την 1η Πράξη καταλογισμού.

Διατάσσει την επιστροφή του κατατεθέντος παραβόλου. Και
Απαλλάσσει το Ελληνικό Δημόσιο και το Δήμο ... από την καταβολή της δικαστικής δαπάνης του εκκαλούντος.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε στην Αθήνα στις 11 Δεκεμβρίου 2018.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ANNA ΛΙΓΩΜΕΝΟΥ

Η ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ ΠΑΡΕΔΡΟΣ
ΛΗΔΑ ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΟΥ

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ

Δημοσιεύθηκε στο ακροατήριό του σε δημόσια συνεδρίαση στις 14 Μαΐου 2019.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ANNA ΛΙΓΩΜΕΝΟΥ

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ